

ชื่อเรื่อง : การพัฒนารูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม สำหรับประเมิน
และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัย : นางสาวสายฝน วิบูลรังสรรค์

สถานที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ บัวสนธ์

กรรมการที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี อ่อนสวัสดิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ่ม

ประเภทสารนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมสำหรับประเมิน
และพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการวิจัย
3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา 2) สร้างและนำรูปแบบการ
ประเมินแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการประเมินและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
3) ประเมินการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้ง 2 แห่ง ส่วนใหญ่
มีลักษณะการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับเบื้องต้น ได้แก่ ร่วมรับรู้ รับฟัง และร่วมงาน แต่ในส่วนของกา
มีส่วนร่วมในระดับสูง ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล ยังเกิดขึ้นน้อยมาก อีกทั้งการแสดง
บทบาทของชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษายังขึ้นอยู่กับสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด
แต่ในส่วนของความถี่ของการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น สถานศึกษาทั้ง 2 แห่งมีความแตกต่างกัน
2. ผลการสร้างและนำรูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมไปใช้ประเมินและพัฒนาการมี
ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา พบว่า รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมที่ได้ มีกระบวนการ
ประเมิน 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การวางแผนการประเมิน 3) การดำเนินการเก็บข้อมูล
4) การวิเคราะห์และสะท้อนกลับ 5) การนำเสนอผลและนำไปใช้ และเมื่อนำรูปแบบการประเมินแบบมี
ส่วนร่วมที่ได้ไปใช้ พบว่า ทำให้เกิดพัฒนาการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้น นั่นคือ ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด

ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผลมากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังมีโอกาสได้มีส่วนร่วมเป็นผู้คิดริเริ่มเองแทนการถูกกำหนดบทบาทจากทางสถานศึกษาเท่านั้น

3. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมิน ส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วมในระดับมาก เนื่องจากเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรทั้งในสถานศึกษาและชุมชนได้เกิดความตระหนักในการประเมิน และการพัฒนาการมีส่วนร่วมร่วมกัน



Title : THE DEVELOPMENT OF THE PARTICIPATORY EVALUATION MODEL FOR EVALUATION AND DEVELOPMENT OF COMMUNITY PARTICIPATION FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT OF THE BASIC EDUCATIONAL INSTITUTION.

Author : Miss Saifon Vibulrungson

Major Adviser : Assoc.Prof.Dr. Rattana Buosonte

Adviser : Assoc.Prof.Dr.Arune Onswad

: Assoc. Prof. Dr Samran Meejang

Type of Degree : Doctor of Philosophy Degree in Educational Research and Evaluation (Ph.D. in Educational Research and Evaluation), Naresuan University, 2006

Abstract

The purpose of this research was to develop the participatory evaluation model for evaluation and development of community participation for educational management of the basic educational institution. The process divided into 3 steps:

1) to study community participation for educational management ; 2) to construct and implement the participatory evaluation model for evaluation and development of community participation for educational management and 3) to evaluate the implementation of the model.

The results were as follows:

1. Most of community participation in education management of both schools were basic level, such as to join perceiving, listening and cooperating. But the participation in higher level , for example to join thinking, making decision and evaluating were very less. Moreover, the role of community participation in education management depended on the school assigned. In part of frequency of community participation of both schools were different .

2. The construction of the participatory evaluation model composed of 5 steps of the evaluation process which were: 1) The readiness preparation; 2) The evaluation planning; 3) The data gathering 4) The analyzing and reflecting and 5) The reporting and improvement. After the implementation, the community participation was increased to the higher level. The community has more chance to initiate the ways of participation rather than participation assigned by the schools only.

3. The evaluation implementing of the the participatory evaluation model was satisfied by most of the stakeholders because the school personal and the community were stimulated for awareness in evaluating and developing the participation together.

